

EUROPESE COMMISSIE

Note DDB: Dit is een vertaling van het in het Engels opgestelde document *State Aid SA.46349 (2017/N) – The Netherlands Introduction of a system of tradable phosphate rights for dairy cattle*

De Engelse versie is altijd leidend.

Brussel, 19.12.2017

C(2017) 8483 definitief

<p>In de gepubliceerde versie van deze beschikking is enige informatie weggelaten uit hoofde van artikel 30 en 31 van Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad van 13 juli 2015 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, met betrekking tot het niet openbaar maken van informatie die onder de geheimhoudingsplicht valt. De weglatingen zijn als volgt weergegeven [...]</p>		<p style="text-align: center;">OPENBARE VERSIE</p> <p>Dit document wordt uitsluitend beschikbaar gemaakt voor informatieve doeleinden.</p>
--	--	--

Onderwerp: Staatssteun SA.46349 (2017/N) – Nederland
Invoering van een stelsel van verhandelbare fosfaatrechten voor
melkvee

Geachte heer,

De Commissie wenst u te informeren dat zij besloten heeft om geen bezwaar te maken tegen bovengenoemde maatregel, om onderstaande redenen.

1. PROCEDURE

- (1) Na contacten voorafgaand aan de aanmelding kondigden de Nederlandse autoriteiten bovenstaande maatregel op 27 oktober 2017 aan. Op 9, 21 en 23 november en 4 december 2017 verzocht de Commissie om nadere toelichting en de Nederlandse autoriteiten beantwoordden dergelijke verzoeken op 14, 22 en 23 november en 4 december 2017.
- (2) Door middel van een brief d.d. 27 oktober 2017 stemde Nederland erin toe om af te zien van zijn rechten uit hoofde van artikel 342 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ("VWEU") juncto artikel 3 van Verordening nr. 1¹ en deze Beschikking te laten aannemen en bekendmaken in het Engels.

¹ Verordening Nr. 1 van de Raad ter vaststelling van de door de Europese Economische Gemeenschap te gebruiken talen (PB 17, 6.10.1958, blz. 385).

Zijne Excellentie de Heer Stef Blok
Minister van Buitenlandse Zaken

2. **BESCHRIJVING VAN DE MAATREGEL**

2.1. **Nationale rechtsgrondslag**

- (3) Op 2 juli 2015 informeerde de Nederlandse regering het nationale parlement¹ over haar intentie om een stelsel voor verhandelbare fosfaatrechten voor boeren op te zetten om het fosfaatniveau van door melkkoeien geproduceerde mest te beperken.
- (4) Op respectievelijk 6 december 2016 en 23 mei 2017 namen de Nederlandse Tweede en Eerste Kamer het amendement op de Meststoffenwet in verband met de invoering van een stelsel van fosfaatrechten² aan dat het stelsel voor verhandelbare fosfaatrechten introduceert door het wijzigen van de Meststoffenwet³ en de Wet op de Economische Delicten (WED)⁴. Dit zal verder aangevuld⁵ worden met een Verordening tot wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet voor de nadere reglementering van de fosfaatbank en een Beschikking wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet na het bepalen van het percentage waarmee de fosfaatrechten van boerderijen met ingang van 1 januari 2018 verminderd worden en de toevoeging van twee probleemgevallen.
- (5) In hun kennisgeving deelden de Nederlandse autoriteiten de Commissie mee dat de maatregel uitsluitend van kracht wordt na een beslissing van de Europese Commissie dat de invoering van fosfaatproductierechten verenigbaar is met de interne markt⁶.

2.2. **Wettelijk kader en beleidsachtergrond**

- (6) Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991⁷ inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, hierna de Nitraatrichtlijn genoemd, bepaalt⁸ onder andere dat de hoeveelheid dierlijke mest die jaarlijks op de bodem wordt aangebracht, daarbij inbegrepen de mest van de dieren zelf, een bepaalde hoeveelheid per hectare niet mag overschrijden.

¹ Kamerstukken 2014/15, 33 979, Nr. 98.

² Staatsblad 2017, nr. 229.

³ Staatsblad 1986, nr. 598, als gewijzigd.

⁴ Staatsblad 1950, no. 574, als gewijzigd.

⁵ Nog niet gepubliceerd.

⁶ Daarnaast verklaarde de Nederlandse regering in een brief van 12 juli 2017 aan het Nederlandse parlement uitdrukkelijk: “Mede als gevolg van een amendement van Kamerlid Lodders (Kamerstukken 34 532, Nr. 50) hangt het in werking treden van het stelsel nog af van gesprekken met de Europese Commissie over uitzicht op een nieuwe derogatie voor de periode 2018–2021 en over staatssteun.”

⁷ PB L 375, 31.12.1991, blz.1.

⁸ Zie in het bijzonder de derde alinea van lid 2 van Bijlage III van de Nitraatrichtlijn.

- (7) Uit hoofde van een Derogatie van 16 mei 2014 (2014/291/EU), die op 31 december 2017 afloopt, mag Nederland meer stikstof uit mest op het land aanbrengen dan normaliter onder de Nitraatrichtlijn zou zijn toegestaan. Het dient echter de totale mestproductie minimaal terug te brengen tot het landelijk fosfaatvolume dat het in 2002 produceerde, d.w.z. 172,9 miljoen kilogram.
- (8) Bovengenoemde nationale fosfaatproductie omvat tevens de fosfaatproductie van mest van melkvee, die in 2002 84,9 miljoen kilogram bedroeg.
- (9) Per 1 januari 2018 neemt Nederland voor de periode 2018–2021 bovengenoemd nationaal fosfaatproductieplafond van 172,9 miljoen kilogram op in zijn zesde Actieprogramma Nitraatrichtlijn, naast een nationaal sectorplafond voor melkvee van 84,9 miljoen kilogram, ofschoon dit niet vereist was op grond van de Derogatie van 16 mei 2014. Deze fosfaatproductieplafonds dragen bij aan het realiseren van de doelstellingen van de Nitraatrichtlijn.

2.3. Functioneren van het stelsel van verhandelbare fosfaatrechten voor melkvee

2.3.1. Het stelsel

- (10) Het stelsel is gebaseerd op één specifieke verplichting: na de inwerkingtreding mogen melkveeboerderijen enkel fosfaat van melkvee produceren waarvoor ze de fosfaatproductierechten houden. Fosfaatproductierechten beperken de productie van fosfaat in een kalenderjaar. Daarom is het pas na een jaar mogelijk om te controleren of een boerderij zich aan de regels houdt⁹. Fosfaatrechten worden uitgedrukt in kilogrammen fosfaat.
- (11) De Meststoffenwet kent specifieke regels voor het bepalen van de fosfaatproductie van melkvee. De productie wordt bepaald aan de hand het nominale uitscheidingsniveau per melkkoe op basis van de gemiddelde melkproductie per melkkoe¹⁰. Omdat de fosfaatproductie van melkvee sterk afhankelijk is van de melkproductie houden de regels voor het bepalen van de fosfaatproductie nadrukkelijk rekening met de melkproductie op een melkveehouderij.
- (12) Als het fosfaatrechtenstelsel op 1 januari 2018 in werking treedt, zullen boerenbedrijven (d.w.z. bestaande boerderijen) met melkvee gratis fosfaatrechten toegewezen krijgen.
- (13) Boeren mogen dan niet meer fosfaat produceren dan de aan hun boerderij toegewezen fosfaatrechten. Bovendien zal het stelsel een goede controle en handhaving mogelijk maken. Boerderijen dienen aan te tonen dat ze voldoende fosfaatrechten hebben om de hoeveelheid fosfaat die hun melkvee aan het einde van elk kalenderjaar geproduceerd heeft te rechtvaardigen. Zowel het aantal op elke boerderij gehouden dieren als de betreffende fosfaatrechtenhouder worden via een elektronisch systeem in een nationaal register opgenomen. Op die basis

⁹ Volgens de Nederlandse autoriteiten kan een boerderij zelfs nog op 30 december van een gegeven kalenderjaar fosfaatrechten verkrijgen om de fosfaatproductie gedurende dat jaar te rechtvaardigen.

¹⁰ Het nominale uitscheidingsniveau van melkkoeien is geactualiseerd voor 2015 en is gebaseerd op advies van de deskundigencommissie Meststoffenwet, een onafhankelijk wetenschappelijk adviesorgaan voor de Meststoffenwet.

kan worden vastgesteld of de melkveestapel die in een bepaald kalenderjaar wordt gehouden correspondeert met de hoeveelheid fosfaatrechten die de betreffende boerderij aan het eind van het jaar houdt. Er worden fysieke inspecties uitgevoerd om ervoor te zorgen dat het opgegeven aantal dieren dat wordt gehouden waar en correct is.

- (14) Het fosfaatrechtenstelsel zal wettelijk gehandhaafd worden op basis van de Wet Economische Delicten, die in strafrechtelijke sancties voorziet in het geval van schending van de betreffende regelgeving¹¹.
- (15) Naast deze strafrechtelijke sancties wordt er eveneens een bestuursrechtelijke voorziening ingevoerd. Volgens de Nederlandse autoriteiten kan, in het geval dat een boerderij die al eens een boete heeft gekregen voor het hebben van onvoldoende rechten om de fosfaatproductie in een bepaald kalenderjaar te rechtvaardigen de regels blijft overtreden, de minister van Economische Zaken een dagelijks plafond vaststellen voor het aantal melkkoeien op deze individuele boerderij¹². Dit plafond bepaalt de grootte van de toegestane melkveestapel op een bepaald moment in overeenstemming met de door de betreffende boerderij gehouden rechten. Dientengevolge is het mogelijk om op ieder gewenst moment of tijdstip van de dag fysiek vast te stellen of een melkveehouderij meer stuks melkvee heeft dan het toegestane aantal. De minister kan dan krachtig ingrijpen op basis van een last onder bestuursdwang om het aantal gedurende het jaar op een boerderij gehouden dieren te verminderen en de daarmee gepaard gaande kosten te verhalen op de overtreder¹³. Deze voorziening wordt gebruikt zodra duidelijk wordt dat een boerderij niet de nodige fosfaatproductierechten zal verkrijgen voor het rechtvaardigen van zijn fosfaatproductie.
- (16) Boerderijen die op 1 januari 2018 meer melkvee houden dan gerechtvaardigd wordt door de aan hen toegekende fosfaatrechten hebben twee keuzemogelijkheden. Ze kunnen extra fosfaatrechten op de markt kopen of ze kunnen de fosfaatproductie op hun boerderij verminderen door het verwijderen van melkvee van de boerderij.

2.3.2. *Aantal toegewezen fosfaatproductierechten en generieke inhouding*

- (17) De toe te kennen rechten worden berekend op basis van de fosfaatproductie van het melkvee (als substituuut voor de capaciteit, zie overweging (95) hieronder) op een individuele boerderij op 2 juli 2015, de peildatum. Een toename van de melkveestapel op een boerderij na 2 juli 2015 zal niet in fosfaatrechten vertaald worden.
- (18) Uitsluitend boerderijen die op 1 januari 2018 nog steeds operationeel zijn, ontvangen verhandelbare rechten. Daarom worden geen rechten verleend in het geval van een totale bedrijfssluiting tussen 2015 en eind 2017.

¹¹ De zwaarte van potentiële sancties zal afhangen van de vraag of de melkveehouderij met opzet de regels heeft overtreden. Dit zou een misdrijf zijn dat bestraft kan worden met een gevangenisstraf van maximaal zes jaar, een taakstraf of een boete van maximaal €82.000,-. Als er geen sprake is van opzet zal de schending aangemerkt worden als een overtreding die bestraft kan worden met een gevangenisstraf van maximaal een jaar, een taakstraf of een boete van maximaal €20.500,-.

¹² Artikel 22a van de Meststoffenwet.

¹³ Artikel 5:25, lid 1, van de Algemene wet bestuursrecht.

- (19) Er zijn meer dan 17.800 melkveehouderijen die fosfaatrechten nodig zullen hebben. De Nederlandse autoriteiten zullen een tweestappenplan gebruiken bij het uitrekenen van de verwachte behoeften.
- (20) In de eerste plaats zal, volgens de Nederlandse autoriteiten om redenen van administratieve haalbaarheid, de toekenning van verhandelbare vergunningen op 1 januari 2018 gebaseerd worden op transparante en objectieve wettelijke criteria die rekening houden met het aantal stuks melkvee in bezit op 2 juli 2015 (d.w.z. toen de Nederlandse autoriteiten hun bedoeling om een stelsel van verhandelbare rechten in te voeren openbaar bekend maakten in het parlement).
- (21) Volgens de Nederlandse autoriteiten is de beslissing om het aantal stuks melkvee in bezit op een peildatum te gebruiken, als substituut voor de capaciteit, gebaseerd op het feit dat het vrijwel onmogelijk zou zijn om de daadwerkelijke capaciteit van elke individuele boerderij te beoordelen. Bovendien zou een andere handelwijze boeren een prikkel hebben gegeven om hun veestapel niet te verkleinen of om deze zelfs te vergroten in afwachting van het begin van het handelstelsel, hetgeen in strijd zou zijn met de milieudoelstellingen van het stelsel.
- (22) Op de tweede plaats zouden er boerderijen kunnen zijn die zowel de melkveestapel inkrimpen als de capaciteit die benodigd is voor effectief gebruik van het aantal rechten die op basis van de peildatum toegekend zouden worden. Om overbedeling van dergelijke boerderijen te voorkomen zullen de Nederlandse autoriteiten boerderijen die hun melkveestapel aanzienlijk ingekrompen hebben in vergelijking met het aantal koeien in bezit op 2 juli 2015 (een vermindering van 50% of meer, waarbij het gaat om [meer dan 500]* boerderijen) op individuele basis beoordelen. Dit gebeurt om vast te stellen of de toekenning van rechten op basis van 2 juli 2015 overeenkomt met hun verwachte behoeften. Een percentage van deze boerderijen zal ook ter plekke geïnspecteerd worden. Er zal gekeken worden of de productiecapaciteit die benodigd is voor het rechtvaardigen van de toekenning nog steeds aanwezig is en als dat niet het geval is, zal de toekenning van rechten beperkt worden tot het aantal dat overeenkomt met de productie die gerealiseerd kan worden. De vastgestelde grenswaarde van 50% is onder andere gekozen op grond van het feit dat als een boerderij zijn melkveestapel met minder dan 50% inkrimpt, het onwaarschijnlijk is dat de andere productiemiddelen die verband houden met melkveebedrijven fundamenteel veranderd zouden worden. Volgens de Nederlandse autoriteiten zal met de individuele beoordeling van de [meer dan 500] boerderijen al meer dan een derde van de totale vermindering van koeien door meer dan 17.800 melkveehouders, die tussen 2 juli 2015 en 1 oktober 2017 plaatsvond, gemoeid zijn.
- (23) Om ervoor te zorgen dat de nationale fosfaatproductie zich onder het niveau van 2002 bevindt (zie de milieudoelstelling van het stelsel om de fosfaatproductie onder het niveau van 2002 te krijgen in onderdeel 2.4.1 hieronder), hebben de Nederlandse autoriteiten besloten dat het stelsel onmiddellijk, op 1 januari 2018, een verplichte generieke inhouding van 8,3%¹⁵ van het aantal aan niet-grondgebonden boerderijen toegewezen rechten van kracht laat worden.
- (24) Grondgebonden boerderijen hoeven niet bij te dragen aan de generieke inhouding (zie onder). Dit betekent dat, dankzij de vermindering, een relatief groter deel van

de productie op grondgebonden boerderijen plaats zal vinden dan het geval zou zijn zonder de inhouding.

2.3.3. *Overdracht van fosfaatproductierechten*

- (25) Op 1 januari 2018 aan bestaande boerderijen toegewezen fosfaatproductierechten kunnen verhandeld worden. De Nederlandse overheid zal, door middel van een elektronisch register, bepalen

* Vertrouwelijke informatie

- ¹⁵ De generieke inhouding van 8,3% werd berekend door de deskundigencommissie Meststoffenwet en aangekondigd op 12 juli 2017.

welke boerderij productierechten houdt. Een transactie dient aan het register gemeld te worden om van kracht te kunnen zijn. Er vindt alleen een transactie plaats als de boerderij daadwerkelijk de rechten bezit die deze wenst over te dragen en uitsluitend indien de houder en de ontvanger het eens zijn over een overdracht.

- (26) Zodra fosfaatproductierechten verhandeld worden zal 10% van de verhandelde rechten bij elke overdracht worden ingehouden¹⁴. Deze ingehouden rechten zullen worden bewaard in een zogenaamde “fosfaatbank”.
- (27) Overdracht van rechten aan familieleden, doorgaans noodzakelijk voor het doorgeven van de boerderij aan de volgende generatie, of in het geval van een erfenis, zal worden vrijgesteld van deze afroaming van 10%.

2.3.4. *Grondgebonden versus niet-grondgebonden boerderijen*

- (28) Boerderijen die op 2 juli 2015 niet-grondgebonden waren, zullen met een generieke inhouding van 8,3% worden geconfronteerd. Een boerderij is grondgebonden als het al zijn uit mest geproduceerde fosfaten op eigen land kan gebruiken. Om te bepalen of een boerderij landgebonden is moet de hoeveelheid door het melkvee¹⁵ geproduceerde fosfaten en de hoeveelheid fosfaten die een dergelijke boerderij op eigen land mag gebruiken berekend worden¹⁶.
- (29) Als een boerderij alle geproduceerde fosfaten op eigen land kan gebruiken, wordt deze beschouwd als grondgebonden. Een boerderij kan alleen land als het hare claimen als bewezen kan worden dat er een wettelijk recht bestaat om dit land te gebruiken. Om beschouwd te worden als grondgebonden dient een boerderij derhalve te bewijzen dat deze het land bezit of huurt. Een bepaald stuk land kan

¹⁴ Er vindt geen afroaming van 10% plaats in het geval van een overname van de rechtspersoon die de fosfaatproductierechten houdt. Volgens door de Nederlandse overheid verstrekte gegevens wordt de overgrote meerderheid van de boerderijen (98,97%) echter geëxploiteerd door natuurlijke personen die geen afzonderlijke rechtspersonen zijn en bezitten rechtspersonen slechts een zeer klein deel van de Nederlandse melkveestapel (1,49%).

¹⁵ De hoeveelheid met melkvee geproduceerde fosfaten wordt berekend aan de hand van het nominale uitscheidingsniveau van de melkveestapel.

¹⁶ De hoeveelheid fosfaten die een boerderij op eigen land of in de bodem mag gebruiken is ook gereguleerd en afhankelijk van diverse variabelen (zoals bodemtype, bodemkwaliteit en -vruchtbaarheid).

slechts door één boerderij geclaimd worden. Een elektronisch systeem, dat ook gebruikt wordt voor het toekennen van rechtstreekse betalingen voortvloeiend uit het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), zorgt ervoor dat een bepaald perceel niet door meer dan één boerderij geclaimd kan worden. Alleen land op Nederlands grondgebied komt in aanmerking voor het rechtvaardigen van mestproductie¹⁷. Een boerderij wordt derhalve niet als grondgebonden beschouwd als het van plan is om zijn mest in een ander land te gebruiken.

- (30) Een boerderij die meer fosfaten produceert dan deze op eigen land kan gebruiken wordt als niet-grondgebonden beschouwd. Volgens de Nederlandse autoriteiten is 58% van de melkveehouderijen in Nederland niet-grondgebonden, maar produceren deze 76% van de fosfaten.
- (31) Een boerderij die een overschot van slechts 5% produceert zal niet met een inhouding van 8,3% worden geconfronteerd. De generieke inhouding zal van het overschot afhangen. Als het overschot aan geproduceerde fosfaten hoger is dan 8,3% zal een generieke inhouding van 8,3% worden toegepast. Als het overschot aan geproduceerde fosfaten echter lager is dan 8,3% zal de inhouding een weerspiegeling zijn van het overschot. Met andere woorden, als een boerderij 5% meer fosfaten produceert dan deze op eigen land kan gebruiken, zal deze te maken krijgen met een generieke inhouding van 5%. De reden die de Nederlandse autoriteiten hiervoor geven is dat een boerderij met een klein overschot aan fosfaatproductie niet in een slechtere positie zou moeten komen te verkeren dan een boerderij die enkel grondgebonden is.

2.3.5. *De fosfaatbank*

- (32) De fosfaatbank is opgezet om de ontwikkeling van meer grondgebonden melkveehouderijen te bevorderen. Zodra de fosfaatrechten zijn ingevoerd zullen melkveehouderijen fosfaatrechten nodig hebben voor het exploiteren of uitbreiden van een boerderij. Melkveehouderijen, inclusief nieuwkomers, kunnen fosfaatrechten op de markt verkrijgen, omdat fosfaatrechten verhandeld kunnen worden. Melkveehouderijen, inclusief nieuwkomers, kunnen zich ook aanmelden voor niet-verhandelbare rechten van de fosfaatbank als ze grondgebonden zijn.
- (33) De 10% fosfaatproductierechten die ingehouden worden bij elke overdracht van verhandelbare rechten zullen bewaard worden door de openbare fosfaatbank, die dan gratis niet-verhandelbare rechten in de vorm van tijdelijke "ontheffingen (vergunningen)" aan grondgebonden boerderijen zal uitgeven.
- (34) De niet-verhandelbare rechten (ontheffingen) maken het een specifieke grondgebonden boerderij mogelijk om met melkvee een bepaalde hoeveelheid fosfaat te produceren zonder dat deze productie met reguliere, verhandelbare, fosfaatproductierechten gerechtvaardigd dient te worden.
- (35) De fosfaatbank gebruikt het jaar voorafgaand aan het jaar van aanmelding om te bepalen of een boerderij grondgebonden is.

¹⁷ Vgl. artikel 1, lid 1, onder m van de Meststoffenwet. Artikel 1, lid 1, onder m van de Meststoffenwet definieert "tot de boerderij behorende landbouwgrond" als een *in Nederland gelegen* landbouwgrondgebied, dat door de boerderij in de normale bedrijfsvoering wordt gebruikt.

- (36) De fosfaatbank zal de niet-verhandelbare rechten toekennen door middel van een systeem van loting¹⁸. Jonge boeren (zie onderdeel 2.4.3 hieronder) met een grondgebonden boerderij zullen hierbij in het voordeel zijn, omdat hun kansen op toekenning verdubbeld worden in het geval van niet-verhandelbare rechten. Niet-grondgebonden (al dan niet jonge) boeren kunnen geen rechten van de fosfaatbank verkrijgen.
- (37) Door het uitgeven van niet-verhandelbare rechten via de fosfaatbank willen de Nederlandse autoriteiten de prikkel beperken tot datgene wat noodzakelijk is. Als de fosfaatbank verhandelbare rechten zou toekennen, zou de boerderij die deze rechten toegewezen krijgt een extra winst kunnen maken door de verkoop van de fosfaatrechten aan een andere boerderij. Dit wordt onnodig en onwenselijk geacht, omdat de door de fosfaatbank toegekende rechten aan boerderijen gegund worden die alle mest op eigen land kunnen verspreiden, zodat ze vee kunnen houden en de mest op eigen land kunnen verspreiden, en niet om een winst te maken door de verkoop ervan. De door de fosfaatbank toegewezen rechten kunnen niet gebruikt worden voor het rechtvaardigen van productie die voordien gedekt werd met reguliere verhandelbare fosfaatrechten. Er is een speciale voorziening opgenomen¹⁹ om te voorkomen dat een grondgebonden boerderij regulier verhandelbare rechten omruilt tegen van de fosfaatbank verkregen rechten. Dit is nodig, omdat als grondgebonden boerderijen eenvoudigweg rechten van de fosfaatbank zouden kunnen verkrijgen en eerder toegewezen verhandelbare rechten zouden kunnen verkopen, het minder waarschijnlijk is dat het stelsel leidt tot meer grondgebonden boerderijen.
- (38) De niet-verhandelbare rechten (onthefingen) worden slechts tijdelijk toegekend voor een periode van vijf jaar, waarna de rechten terugkeren naar de fosfaatbank en opnieuw zullen worden uitgegeven. Evenzeer zullen, als een boerderij de niet-verhandelbare rechten niet langer nodig zou hebben, de rechten teruggaan naar de fosfaatbank en weer opnieuw worden uitgegeven.
- (39) Volgens de Nederlandse autoriteiten zal de tijdelijke toekenning de fosfaatbank in staat stellen om meer boeren te stimuleren om grondgebonden te produceren, aangezien de rechten aan meer boeren uitgegeven kunnen worden. Dankzij het feit dat de hoeveelheid rechten in de fosfaatbank beperkt is en de transitie naar grondgebonden boerenbedrijven een essentieel doel van de maatregel is, is het belangrijk om ervoor te zorgen dat een grote groep grondgebonden boeren of grondgebonden jonge boeren hiertoe overgehaald kan worden door de niet-verhandelbare rechten van de fosfaatbank.

¹⁸ Artikel 111e, lid 2 van de Uitvoeringsregeling Verordening betreffende wijziging van de Meststoffenwet voor nadere regulering van de fosfaatbank.

¹⁹ In hun bekendmaking leggen de Nederlandse autoriteiten uit dat artikel 111i, lid 2 van de Uitvoeringsregeling Verordening betreffende wijziging van de Meststoffenwet voor nadere regulering van de fosfaatbank derhalve bepaalt dat als een boerderij reguliere verhandelbare fosfaatrechten zou verkopen terwijl deze ook niet-verhandelbare rechten houdt, beide soorten rechten met hetzelfde bedrag verminderd worden, om te voorkomen dat grondgebonden boerderijen van verhandelbare op niet-verhandelbare rechten overgaan en om de effectiviteit van de fosfaatbank veilig te stellen.

- (40) Bovendien leggen de Nederlandse autoriteiten met betrekking tot de toedeling aan jonge boeren uit dat de beperking van de toekenning tot vijf jaar in lijn is met het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de EU²², dat de steun aan jonge boeren beperkt tot een maximumperiode van vijf jaar.
- (41) Omdat de door de fosfaatbank uitgegeven fosfaatrechten niet verhandelbaar zullen zijn, zal een steeds groter deel van de verhandelbare fosfaatrechten geleidelijk worden omgezet in door de fosfaatbank toe te kennen niet-verhandelbare fosfaatrechten.

2.4. Doelen van de maatregel

- (42) Met de invoering van een stelsel van verhandelbare fosfaatrechten willen de Nederlandse autoriteiten de fosfaatproductie uit mest in Nederland beperken. Dit maakt deel uit van een groter streven van Nederland om fosfaten in melkveemest ook door middel van de vermindering van fosfor in mengvoer voor melkkoeien te verminderen.
- (43) Tegelijkertijd is het stelsel opgezet om grondgebonden boerenbedrijven te bevorderen, hetgeen mogelijk tot een vermindering van het aantal dieren per hectare en een toename van het grazen kan leiden, met positieve gevolgen voor de biodiversiteit, ammoniakemissies en het dierenwelzijn.
- (44) Bovendien is het stelsel gericht op het bereiken van het algemene doel van verbetering van de waterkwaliteit in Nederland.
- (45) Naast deze hoofddoelen op milieugebied steunt de maatregel door de werking van de fosfaatbank ook jonge boeren als secundaire doelstelling.

2.4.1. Beperking van de fosfaatproductie

- (46) In de eerste plaats hebben de Nederlandse autoriteiten de maatregel genomen om de fosfaatproductie uit melkveemest te beperken en de totale nationale fosfaatproductie uit mest onder het niveau van 2002 te brengen (d.w.z. 172,9 miljoen kilogram). De totale nationale fosfaatproductie omvat de fosfaatproductie uit melkveemest, waarvan het niveau in 2002 84,9 miljoen kilogram bedroeg.
- (47) Hoewel een vermindering van het aantal aan niet-grondgebonden boerderijen toegekende verhandelbare rechten voor melkvee met 7,3% genoeg zou zijn om het fosfaatniveau weer op het niveau van 2002 terug te brengen, zal het stelsel direct, op 1 januari 2018, een generieke inhouding van 8,3% tot stand brengen. Volgens de Nederlandse autoriteiten heeft deze inhouding van het aantal rechten tot gevolg dat de fosfaatproductie uit melkveemest vanaf het begin van het stelsel niet slechts tot het niveau van 84,9 miljoen kilogram daalt, maar zelfs daaronder.

²² Artikel 50, lid 5 van Verordening (EU) Nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 ter vaststelling van voorschriften voor rechtstreekse betalingen in het kader van de steunregelingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EG) Nr. 637/2008 van de Raad en Verordening (EG) Nr. 73/2009 van de Raad.

- (48) In hun bekendmaking bevestigden de Nederlandse autoriteiten dat de inhouding van 8,3% een marge van 1% zal opleveren, die gebruikt kan worden voor probleemgevallen²⁰ [...] en [...] om de fosfaatproductie van melkvee verder onder het niveau van 2002 terug te brengen.
- (49) De Nederlandse autoriteiten verwachten dat de invoering van het stelsel van verhandelbare rechten het fosfaatiniveau terug zal brengen tot minimaal 400.000 kilogram onder het niveau van 2002, d.w.z. tot 84,5 miljoen kilogram of minder. Dit is een schatting die geen rekening houdt met de bijbehorende inzet in 2017 met betrekking tot de vermindering van fosfor in mengvoer voor melkvee (zie overweging (42) hierboven).
- (50) In feite zijn zowel de toekenning van fosfaatproductierechten als de generieke inhouding gebaseerd op het nominale uitscheidingsniveau, dat op een voorzichtige manier bepaald wordt met gebruikmaking van hogere fosforniveaus in mengvoer voor melkvee, zonder rekening te houden met het feit dat dit niveau in 2017 met een aanzienlijke marge verlaagd is.
- (51) Volgens door de Nederlandse autoriteiten in hun bekendmaking verschaft gegevens heeft de vermindering van fosfor in mengvoer voor melkvee al gezorgd voor een vermindering van 2,9 miljoen kilogram fosfaat in melkveemest. De Nederlandse autoriteiten verwachten eenzelfde effect voor 2018.
- (52) Dientengevolge zal, volgens door de Nederlandse autoriteiten verschaft gegevens, de melkveesector vanaf het begin van het stelsel op 1 januari 2018 zelfs minder fosfaat produceren dan de bovengenoemde 84,5 miljoen kilogram fosfaat. De Nederlandse autoriteiten verwachten dat, dankzij de lagere fosforniveaus in mengvoer voor melkvee de fosfaatproductie van melkvee waarschijnlijk [8184,5 miljoen kilogram] zal bedragen.

2.4.2. Stimuleren van grondgebonden boerenbedrijven

- (53) In de tweede plaats beoogt de maatregel het stimuleren van grondgebonden boerenbedrijven. Dit gebeurt in de eerste plaats door middel van de generieke inhouding (zie overweging (23) hierboven) bij toekenning, die alleen van toepassing is op niet-grondgebonden boerderijen. Grondgebonden boerderijen worden in de tweede plaats gestimuleerd via de werking van de fosfaatbank, die uitsluitend rechten uitdeelt aan grondgebonden boerderijen.
- (54) Grondgebonden boerderijen produceren even veel fosfaten uit mest als zij op hun eigen land kunnen gebruiken, en dit zijn derhalve de boerderijen die functioneren zonder een fosfaatoverschot te creëren.

²⁰ Probleemgevallen betreffen situaties waar de op 2 juli 2015 aanwezige veestapel aanzienlijk kleiner was als gevolg van ongelukkige omstandigheden, bijv. door bouwwerkzaamheden, gezondheidsproblemen of ziekte van dieren, betrokkenheid bij openbare infrastructuurwerken, of geheel nieuwe boerderijen die nog bezig waren met het opbouwen van hun melkveestapel. De oplossing voor probleemgevallen is het toekennen van rechten op basis van de melkveestapel die normaliter op 2 juli 2015 aanwezig zou zijn geweest.

- (55) Grondgebonden boerenbedrijven hebben daarnaast op diverse manieren een gunstige uitwerking op de waterkwaliteit. Uit door de Nederlandse autoriteiten verschaft gegevens blijkt dat boerderijen met minder koeien per hectare relatief meer grasland houden. De invoering van fosfaatrechten zal grondgebonden boerenbedrijven stimuleren, waardoor tegelijkertijd het gemiddeld aantal per hectare gehouden koeien zal afnemen en het houden van grasland bevorderd zal worden. Op correcte wijze beheerd grasland heeft gemiddeld een lager risico van doorlekken van nitraten naar water en biedt ook voordelen met betrekking tot het behoud van organische materie en de vermindering van bodemerosie.

2.4.3. *Ondersteunen van jonge boeren*

- (56) Naast de milieudoelstellingen beoogt de maatregel ook als secundair doel²⁴ het tot op zekere hoogte ondersteunen van jonge boeren zodra de fosfaatbank in werking treedt. De fosfaatbank zal niet-verhandelbare rechten aan grondgebonden boerderijen toewijzen via een systeem van loting, waarbij jonge boeren in het voordeel zullen zijn omdat hun kansen op toekenning van niet-verhandelbare rechten twee keer zo groot zullen zijn.
- (57) Een jonge boer wordt gedefinieerd als een natuurlijk persoon, niet ouder dan 40 jaar, die voor de eerste maal voor eigen rekening en risico een boerenbedrijf leidt en dat niet langer dan drie jaar heeft gedaan.
- (58) In dit opzicht merken de Nederlandse autoriteiten op dat jonge boeren een prioriteit vormen in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de EU en dat steun voor het thema "jonge boeren" diverse instrumenten omvat, en dat jonge boeren op grond van de staatssteuninstrumenten in de agrarische sector (Richtsnoeren voor Staatssteun en Agrarische Groepsvrijstellingverordening) een gedifferentieerde behandeling kunnen krijgen en recht hebben op een grotere steun, d.w.z. een hoger steunbedrag²⁵.
- (59) Volgens door de Nederlandse autoriteiten verschaft gegevens (Bron: Eurostat), vergrijst de boerenbevolking in de EU en wordt slechts 6% van alle boerderijen in de EU gerund door boeren onder de 35, terwijl in Nederland het percentage boerderijen gerund door boeren onder de 35 daalde van 4,09% in 2005 naar 1,68% in 2013. Bovendien is het percentage boerderijen dat wordt gerund door boeren tussen de 35 en 44 in Nederland 9,86%, vergeleken met gemiddeld 15% in de EU. Nederland is daarom een

²⁴ De omvang van de steun, d.w.z. het aantal aan jonge boeren toegewezen niet-verhandelbare rechten, zal onder andere afhangen van het aantal transacties en het aantal afgeroomde rechten.

²⁵ Verordening (EU) Nr. 1305/2013 van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling (ELFPO) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1698/2005, overweging 8, artikel 7, lid 3, artikel 17, lid 3, artikel 19, lid 1, onder a (i) en artikel 19, lid 6 en "Bijlage II Bedragen en Steunpercentage" van Verordening (EU) Nr. 1305/2013 van 17 december 2013; Verordening (EU) Nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 ter vaststelling van voorschriften voor rechtstreekse betalingen in het kader van de steunregelingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EG) Nr. 637/2008 van de Raad en Verordening (EG) Nr. 73/2009 van de Raad,

land waar het probleem met betrekking tot de vergrijzende boerenbevolking bijzonder nijpend is. De maatregel beoogt ook dit probleem aan te pakken door jonge boeren te stimuleren.

2.5. Duur

- (60) De maatregel zal op 1 januari 2018 van kracht worden en heeft geen einddatum. De Nederlandse autoriteiten hebben zich verbonden tot het opnieuw bekend maken van de maatregel 20 jaar na de datum waarop deze beschikking wordt aangenomen.
- (61) De Nederlandse autoriteiten hebben zich in hun bekendmaking verbonden tot bekendmaking van voorgenomen wijzigingen aan de Commissie, voordat deze van kracht zullen worden.

3. MENING VAN DE NEDERLANDSE AUTORITEITEN

- (62) De Nederlandse autoriteiten zijn van mening dat de voorgenomen maatregel geen staatssteun vormt in de zin van artikel 107, lid 1 van het VWEU.
- (63) Volgens de Nederlandse autoriteiten impliceert de invoering van een stelsel van verhandelbare fosfaatrechten voor melkvee geen staatssteun omdat:
 - a) er niet selectief gehandeld wordt; en
 - b) er geen overheidsmiddelen bij betrokken zijn en de maatregel niet aan de staat kan worden toegerekend.
- (64) Voor het geval echter dat de Europese Commissie zou beslissen dat de invoering van fosfaatproductierechten staatssteun betreft, achten de Nederlandse autoriteiten de maatregel verenigbaar met de interne markt, hetzij op basis van de Richtsnoeren Staatssteun ten behoeve van Milieubescherming en Energie 2014-2020 (hierna RSME), hetzij rechtstreeks op grond van het VWEU.
- (65) De Nederlandse autoriteiten zijn van mening dat de invoering van fosfaatrechten in de Nederlandse melkveesector een grotere bijdrage levert aan het milieubeleid van de Unie, zonder dat deze de handelsvoorwaarden dusdanig beïnvloedt dat dit tegen het gemeenschappelijk belang indruist. Bovendien zijn de Nederlandse autoriteiten van mening dat de opzet van de maatregel ervoor zorgt dat het positieve effect van de maatregel op het doel van het gemeenschappelijk belang groter is dan het potentiële negatieve effect op het handelsverkeer en de mededinging.

artikel 50; Richtsnoeren van de Europese Unie voor staatssteun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden 2014-2020 (2014/C 204/01), onderdeel 1.1.1.1. punt (153)(a), onderdeel 1.1.2., onderdeel 1.1.1.1. punt 14 onder a, onderdeel 1.1.10.2 punt 300; Verordening (EU) Nr. 702/2014 van de Commissie van 25 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt worden verklaard, artikel 14, lid 13, onder a, artikel 18, artikel 14, lid 9, onder d, artikel 22, lid 2.

4. BEOORDELING VAN DE MAATREGEL

4.1. Aanwezigheid van staatssteun uit hoofde van Artikel 107, lid 1 VWEU

- (66) Volgens Artikel 107, lid 1 VWEU, "*zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de interne markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt*".
- (67) Om als staatssteun op grond van Artikel 107, lid 1 VWEU te worden aangemerkt dient derhalve aan de volgende cumulatieve voorwaarden te worden voldaan: (i) de maatregel moet aan de staat kunnen worden toegerekend en met staatsmiddelen gefinancierd worden; (ii) het moet de ontvanger tot voordeel strekken; (iii) dat voordeel dient selectief te zijn; en (iv) de maatregel moet de mededinging vervalsen of dreigen te vervalsen en het handelsverkeer tussen de lidstaten beïnvloeden.
- (68) Voor wat betreft staatssteun en de toerekenbaarheid van de maatregel aan de staat merkt de Commissie het volgende op. In de eerste plaats wordt het stelsel van verhandelbare fosfaatrechten ingevoerd door middel van een wet van het Nederlandse parlement. De maatregel kan derhalve aan de staat toegerekend worden. In de tweede plaats, in lijn met de jurisprudentie van de EU-gerechten, heeft Nederland door het opzetten van een stelsel waaronder fosfaatproductierechten op de markt verhandeld kunnen worden, deze rechten het karakter van immateriële activa verleend. Nederland heeft staatsmiddelen gederfd door het gratis ter beschikking stellen van dergelijke activa aan de betreffende ondernemingen, waar deze ook verkocht of geveild hadden kunnen worden²¹.
- (69) Zoals hierboven vermeld zal het aangekondigde stelsels immateriële activa scheppen die een marktwaarde hebben en verhandeld kunnen worden. Door het gratis verstrekken van immateriële activa aan bepaalde boerderijen verstrekt de Nederlandse overheid dus een voordeel aan de boerderijen die dergelijk activa toegewezen krijgen²².
- (70) Voor wat betreft selectiviteit erkent de Commissie dat het stelsel van verhandelbare fosfaatrechten van toepassing is op alle melkveehouders in Nederland. Echter, alleen boerderijen met melkvee op 2 juli 2015 die op 1 januari 2018 nog steeds operationeel zijn, krijgen gratis verhandelbare rechten toegewezen. Voor zover boeren na 2 juli 2015 op de markt kwamen of in de toekomst op de markt willen komen, zullen ze deze rechten moeten kopen (tenzij ze grondgebonden zijn, in welk geval ze gratis niet-verhandelbare rechten kunnen

²¹ Zie het arrest van 8 september 2001, C-279/08 P, EU: C: 2011: 551, lid 107.

²² Zie het arrest van 8 september 2001, C-279/08 P, EU: C: 2011: 551, lid 88 en 91.

Dit is eveneens in lijn met lid 53 van de Bekendmaking van de Commissie over het begrip staatssteun, zoals vermeld in artikel 107, lid 1 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (PB (2016/C 262/01), 19.07.2016), volgens hetwelk "*...het verlenen van bijzondere of exclusieve rechten zonder adequate tegenprestatie in lijn met marktтарieven het derven van staatsinkomsten kan betekenen (evenals het verlenen van een voordeel)*".

krijgen indien en wanneer de fosfaatbank operationeel wordt, zie onderdeel 2.3.5 hierboven).

- (71) Daarnaast begunstigt het stelsel grondgebonden boerderijen, aangezien deze niet geraakt worden door de initiële generieke inhouding van 8,3%. Grondgebonden boerderijen kunnen ook via het mechanisme van de fosfaatbank vijf jaar lang gratis, niet-verhandelbare fosfaatrechten ontvangen (met verhoogde kansen voor jonge grondgebonden boerderijen op het verkrijgen van deze rechten, zie overweging (36) hierboven).
- (72) De maatregel is derhalve selectief.
- (73) Bovendien kan de maatregel potentieel het handelsverkeer tussen lidstaten beïnvloeden en concurrentievervalsend werken, omdat de begunstigden boeren zijn die actief zijn in de melksector, waar handelsverkeer tussen lidstaten plaatsvindt.
- (74) Dientengevolge is de Commissie van mening dat de maatregel staatssteun behelst in de zin van artikel 107, lid 1 VWEU.

4.2. Rechtmatigheid van de steunmaatregel

- (75) Door het bekend maken van de maatregel alvorens deze te implementeren hebben de Nederlandse autoriteiten voldaan aan hun verplichting op grond van artikel 108, lid 3 VWEU.

4.3. Beoordeling van de steunmaatregel

4.3.1. Toepasselijke rechtsgrond voor beoordeling

- (76) In afwijking van het in artikel 107, lid 1 VWEU bepaalde algemene verbod op staatssteun kan de Commissie steun verenigbaar verklaren als deze onder een van de uitzonderingen genoemd in artikel 10, lid 2 en 3 VWEU valt. In het huidige geval kan artikel 107, lid 3 onder c VWEU de juiste grondslag voor verenigbaarheid verschaffen.
- (77) De Commissie heeft verregaande bevoegdheden in zaken die onder artikel 107, lid 3 VWEU vallen. Bij het uitoefenen van deze bevoegdheden heeft zij richtsnoeren en bekendmakingen uitgegeven met criteria voor het op basis van artikel 107, lid 3 VWEU met de markt verenigbaar verklaren van bepaalde soorten steun. Het is vaste rechtspraak dat de Commissie gebonden is door de richtsnoeren en bekendmakingen op het gebied van toezicht op staatssteun voor zover deze niet van de regels van het Verdrag afwijken en door de lidstaten worden geaccepteerd. Het is daarom noodzakelijk om eerst te beoordelen of de aangekondigde steun binnen het toepassingsgebied van een of meer door de Commissie uitgegeven richtsnoeren of bekendmakingen valt. Als dit het geval is, is de Commissie voor de uitoefening van haar bevoegdheden op grond van artikel 107, lid 3 VWEU gebonden door de respectievelijke tekst. Als dit niet het geval is, dient de Commissie vast te stellen of de steun rechtstreeks op basis van artikel 107, lid 3, onder b en/of artikel 107, lid 3, onder c VWEU verenigbaar verklaard kan worden.

- (78) In het huidige geval valt de maatregel, gezien zijn doelstellingen, binnen het toepassingsgebied van de RSME.
- (79) Het toepassingsgebied van de RSME is in lid 13 als volgt gedefinieerd: "*Deze richtsnoeren zijn van toepassing op staatssteun ten behoeve van doelstellingen op het gebied van milieubescherming of energie in alle sectoren die onder de toepassing van het Verdrag vallen, voor zover het maatregelen betreft die onder onderdeel 1.2 vallen. Deze richtsnoeren zijn dus ook van toepassing op de sectoren waarvoor specifieke Unieregels inzake staatssteun gelden (vervoer, kolenindustrie, landbouw, bosbouw, en visserij en aquacultuur), tenzij in die specifieke regels anders is bepaald.*"
- (80) Bovendien noemt lid 18 letter m) van de RSME steun in de vorm van verhandelbare vergunningen als een milieumaatregel waarvoor staatssteun onder bepaalde voorwaarden op grond van artikel 107, lid 3 van het Verdrag verenigbaar kan zijn met de interne markt.
- (81) Volgens lid 25 van de RSME zal de Commissie bij het beoordelen of steunmaatregelen binnen het toepassingsgebied van de RSME vallen de normale beoordelingsbeginselen genoemd in onderdeel 3.1 hanteren en, waar van toepassing, de meer specifieke voorwaarden genoemd in onderdeel 3, hoofdstuk 3.
- (82) Volgens onderdeel 3.1, lid 27 van de RSME zal de Commissie een staatssteunmaatregel enkel als verenigbaar met de interne markt beoordelen als deze aan elk van de volgende criteria voldoet:
- a) bijdrage aan een duidelijk omschreven doelstelling van gemeenschappelijk belang;
 - b) noodzaak van overheidsmaatregelen;
 - c) de steunmaatregel is een geschikt instrument;
 - d) stimulerend effect;
 - e) evenredigheid van de steun;
 - f) vermijden van ongewenste negatieve effecten op de mededinging en het handelsverkeer tussen de lidstaten; en
 - g) transparantie van de steun.
- (83) Specifieke voorwaarden voor verenigbaarheid worden genoemd in onderdeel 3.10 van de RSME voor steun in de vorm van regelingen met verhandelbare vergunningen.
- (84) Voor de huidige maatregel zullen de bijdrage aan een duidelijk omschreven doelstelling van gemeenschappelijk belang, de noodzaak van overheidsmaatregelen, de geschiktheid van de steunmaatregel, het stimulerend effect, en de evenredigheid van de steun beoordeeld worden als onderdeel van de verenigbaarheidsbeoordeling op grond van onderdeel 3.10, en in het bijzonder lid 235 en 236.

4.3.2. *Verenigbaarheidsvoorwaarden voor regelingen met verhandelbare vergunningen als vermeld in lid 235 van de RSME*

(a) *De regelingen inzake verhandelbare vergunningen moeten zodanig zijn opgezet dat milieudoelstellingen worden bereikt die verder gaan dan die welke op grond van de voor de betrokken ondernemingen verplichte Unienormen zouden zijn bereikt*

- (85) Met betrekking tot de milieudoelstellingen willen de Nederlandse autoriteiten met de handelsregeling voor fosfaatrechten de doelstelling van het beperken van de fosfaatproductie, de doelstelling van het bevorderen van grondgebonden boerenbedrijven, en de doelstelling van het bevorderen van het grazen, zoals beschreven in onderdeel 2.4 hierboven, nastreven.
- (86) De Nederlandse autoriteiten hebben het stelsel op een dusdanige manier opgezet dat er milieudoelstellingen bereikt worden die verder gaan die welke op basis van voor de betreffende ondernemingen verplichte Unienormen zouden zijn bereikt.
- (87) Ten eerste erkent de Commissie met betrekking tot de doelstelling van het beperken van de fosfaatproductie dat het stelsel door het beperken van de fosfaatproductie en door middel van de generieke inhouding bij de toekenning van fosfaatrechten beoogt om al op 1 januari 2018 verder te gaan dan (d.w.z. lager te zijn dan) het niveau van 2002 (zie overweging (23) hierboven). Als zodanig beoogt het stelsel om een fosfaatproductieniveau te bereiken dat onder het in het kader van de implementatie van de Nitraatrichtlijn in Nederland vastgestelde plafond, d.w.z. het productieniveau van 2002, ligt.
- (88) Daarom kan volgens de Commissie worden gezegd dat de maatregel op een dusdanige manier opgezet is dat er milieudoelstellingen bereikt worden die verder gaan dan die welke op basis van voor de betreffende ondernemingen verplichte Unienormen zouden zijn bereikt.
- (89) Ten tweede kan gezegd worden dat het stelsel door het stimuleren van grondgebonden boerderijen een andere milieudoelstelling bereikt die verder gaat dan die welke op basis van voor de betreffende ondernemingen verplichte Unienormen zou zijn bereikt, wat gunstig is voor het milieu, zoals beschreven in onderdeel 2.4.2 hierboven.
- (90) De Commissie merkt op dat melkveehouders onder het huidige Unierecht niet verplicht zijn om alle fosfaten uit de mest die ze produceren op hun eigen land te gebruiken. De Nitraatrichtlijn beperkt de hoeveelheid mest die op land verspreid kan worden, maar vereist niet dat de door een bepaalde boer geproduceerde mest volledig in zijn/haar eigen land dient te worden opgenomen.
- (91) Bovendien zou, omdat de verwachting is dat grondgebonden melkveehouderijen tot meer grasland leiden, dit het potentiële effect van een verlaagd risico van het doorlekken van nitraten naar water kunnen hebben.
- (92) Op grond van het bovenstaande kan naar de mening van de Commissie worden gezegd dat de maatregel op een dusdanige manier opgezet is dat er milieudoelstellingen bereikt worden die verder gaan dan die welke op basis van voor de betreffende ondernemingen verplichte Unienormen zouden zijn bereikt.

- (93) Ten derde is het stelsel op een dusdanige manier opgezet dat dit het grazen bevordert, wat gunstig is voor het milieu, zie overweging (43) hierboven. De Commissie merkt op dat er voor wat betreft het grazen geen specifieke Unienorm bestaat.
- (94) Daarom kan naar de mening van de Commissie worden gezegd dat de maatregel op een dusdanige manier opgezet is dat er milieudoelstellingen bereikt worden die verder gaan dan die welke op basis van voor de betreffende ondernemingen verplichte Unienormen zouden zijn bereikt, en dat voorwaarde (a) wordt gerespecteerd.
- (b) De toekenning moet op een transparante wijze plaatsvinden, op basis van objectieve criteria en gegevens uit bronnen van de best beschikbare kwaliteit, en het totale aantal verhandelbare vergunningen of rechten dat aan elke onderneming wordt toegekend tegen een prijs onder hun marktwaarde mag niet méér bedragen dan haar verwachte behoeften, zoals geraamd voor een situatie zonder de handelsregeling*
- (95) De verwachte behoeften van een boerderij zijn gebaseerd op de (historische) productiecapaciteit van de boerderij, die bestaat uit onder andere stallen, land, apparatuur voor het melken van koeien en melkvee.
- (96) De Commissie erkent dat de Nederlandse autoriteiten de berekening van de verwachten behoeften uit zullen voeren door middel van een tweestappenplan. Ten eerste zal, volgens de Nederlandse autoriteiten om redenen van administratieve haalbaarheid, de toekenning van verhandelbare vergunningen gebaseerd worden op transparante en objectieve wettelijke criteria die rekening houden met het aantal stuks melkvee in bezit op 2 juli 2015. Ten tweede zullen de Nederlandse autoriteiten, met het oog op het voorkomen van overbedeling van dergelijke boerderijen, boerderijen die hun melkveestapel aanzienlijk verkleind hebben in vergelijking met het aantal koeien in bezit op 2 juli 2015 individueel beoordelen.
- (97) Naar de mening van de Commissie vindt de toekenning op transparante wijze plaats, op basis van objectieve criteria en gegevensbronnen van de beste voor de Nederlandse autoriteiten beschikbare kwaliteit.
- (98) Naar de mening van de Commissie lijken de voorgestelde aanpak en de door de Nederlandse autoriteiten aangevoerde redenen van administratieve belasting redelijk om als rechtvaardiging te dienen voor de toekenning van de verhandelbare rechten zoals deze door de Nederlandse autoriteiten is vormgegeven om aan de verwachte behoeften van elke boer te voldoen.
- (99) Op basis van het bovenstaande is de Commissie van mening dat het voorgestelde stelsel voorwaarde (b) respecteert.
- (c) De toekenningsmethode mag bepaalde ondernemingen of sectoren niet begunstigen, tenzij dit gerechtvaardigd is door de milieuargumenten van de regeling zelf of wanneer dergelijke regels noodzakelijk zijn voor de coherentie met andere milieubeleidslijnen*

- (100) Het stelsel bevoordeelt bovenal boerderijen met melkvee op 2 juli 2015 (de peildatum) die op 1 januari 2018 nog steeds operationeel zijn. Deze krijgen gratis verhandelbare rechten toegekend, terwijl boeren die na die tijd op de markt zijn gekomen die rechten zullen moeten kopen of, als ze grondgebonden zijn, gratis niet-verhandelbare rechten kunnen krijgen via de fosfaatbank.
- (101) De Commissie merkt op dat het stelsel milieudoelstellingen beoogt te behalen. De Commissie erkent dat er een peildatum moest worden bepaald om te voorkomen dat boeren hun veestapel niet zouden hebben verkleind, maar zelfs vergroot – en daarmee de fosfaatproductie – in afwachting van de start van het handelstelsel op 1 januari 2018, hetgeen tegen de milieudoelstellingen van het stelsel in zou druisen (zie overweging (21) hierboven). Als zodanig is de Commissie van mening dat de bevoordeling van boerderijen met melkvee op de peildatum die op 1 januari 2018 nog steeds operationeel zijn, gerechtvaardigd kan worden door de milieulogica van het stelsel.
- (102) Het stelsel bevoordeelt eveneens grondgebonden boerderijen. Grondgebonden boerderijen worden niet geraakt door de initiële generieke inhouding van 8,3%. Grondgebonden boerderijen kunnen ook gratis tijdelijke, niet-verhandelbare fosfaatrechten krijgen via het mechanisme van de fosfaatbank (met verhoogde kansen op het verkrijgen van deze rechten voor jonge grondgebonden boerderijen, zie overweging (36) hierboven).
- (103) De Commissie erkent dat het stimuleren van grondgebonden boerderijen een van de belangrijkste doelstellingen van het stelsel is. De Commissie erkent dat de grondgebonden boerderijen bijdragen aan de milieudoelstellingen die het stelsel beoogt te behalen. De Commissie erkent dat door het via de fosfaatbank uitgeven van rechten die niet verhandelbaar zijn de Nederlandse autoriteiten de stimulering willen beperken tot datgene wat nodig is voor het bevorderen van grondgebonden boerderijen. De Commissie erkent dat het uitgeven van tijdelijke rechten voor vijf jaar de fosfaatbank in staat zal stellen om rechten aan meer boeren uit te geven en grondgebonden boerderijen meer te stimuleren. Als zodanig is de Commissie van mening dat het bevoordelen van grondgebonden boerderijen, en de mate waarin dit gebeurt door middel van niet-verhandelbare tijdelijke rechten, gerechtvaardigd kan worden door de milieulogica van het stelsel.
- (104) Naast bovenstaande dient te worden opgemerkt dat de fosfaatbank tot op zekere hoogte jonge grondgebonden boeren zal bevoordelen ten opzichte van de andere grondgebonden boeren.
- (105) In dit opzicht erkent de Commissie dat het bevoordelen van jonge boeren onderdeel is van een bredere doelstelling van het landbouwbeleid van de EU en dat de door de Nederlandse autoriteiten verschaft gegevens aantonen dat Nederland een land is waar het probleem met betrekking tot de vergrijzende boerenbevolking bijzonder nijpend is in vergelijking met de gemiddelde situatie in de EU. Bovendien zijn de niet-verhandelbare rechten voor jonge grondgebonden boeren tijdelijke rechten voor vijf jaar, waarna deze terugkeren naar de fosfaatbank. De Commissie erkent dat de reden voor het beperken van de

toekenning tot vijf jaar in lijn is met het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de EU²³.

- (106) In het licht van het bovenstaande neemt de Commissie in overweging dat het feit dat de methode van toekenning bepaalde ondernemingen bevoordeelt gerechtvaardigd wordt door de milieulogica van het stelsel zelf en dat de maatregel voorwaarde (c) respecteert.
- (d) nieuwkomers mogen in beginsel geen vergunningen of rechten krijgen tegen gunstigere voorwaarden dan bestaande ondernemingen die op dezelfde markten actief zijn. Wanneer aan bestaande installaties meer rechten worden toegekend dan aan nieuwkomers mag een en ander niet resulteren in het opwerpen van ontoelaatbare toegangsbelemmeringen*
- (107) Omdat rechten worden toegekend op basis van een historische peildatum, zullen bestaande (grondgebonden en niet-grondgebonden) boerderijen gratis rechten toebedeeld krijgen, terwijl nieuwkomers na die datum eerst fosfaatproductierechten op de markt zullen moeten verkrijgen, of van de fosfaatbank als ze aan de criteria voor het verkrijgen van niet-verhandelbare rechten van de bank voldoen. Zowel bestaande boerderijen die hun melkveestapel willen uitbreiden als nieuwkomers zullen fosfaatrechten moeten verkrijgen om hun bedrijf te kunnen uitoefenen.
- (108) Naar de mening van de Nederlandse autoriteiten wordt dit niet beschouwd als een ontoelaatbare belemmering omdat de verwachting is dat er in fosfaatrechten gehandeld gaat worden en dat rechten daarom zowel op de markt als via de fosfaatbank beschikbaar zullen zijn. Bovendien voeren de Nederlandse autoriteiten de fosfaatproductierechten in omdat er vanuit milieuoogpunt in Nederland geen ruimte meer is voor extra productie. Dientengevolge is toetreding tot de markt normaliter alleen maar mogelijk als deze samenvalt met het uittreden van iemand anders, of het kleiner worden van diens aanwezigheid op de markt.
- (109) De Commissie erkent dat deze beperking bedoeld is om het milieudoelstellingen van het stelsel te behalen en accepteert dat deze beperking uit de logica en de doelstellingen van het fosfaatrechtstelsel volgt en niet als ontoelaatbare belemmering kan worden beschouwd.
- (110) Nieuwkomers die grondgebonden zijn en die op basis van de loting gratis vergunningen van de fosfaatbank ontvangen, krijgen rechten (ontheffingen) die niet verhandelbaar en tijdelijk zijn, in tegenstelling tot bestaande (grondgebonden en niet-grondgebonden) boeren die rechten krijgen die verhandeld kunnen worden en niet tijdelijk zijn.
- (111) Volgens de Nederlandse autoriteiten is de milieudoelstelling van het stelsel de reden hiervoor.

²³ Artikel 50, lid 5 van Verordening (EU) Nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 ter vaststelling van voorschriften voor rechtstreekse betalingen in het kader van de steunregelingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EG) Nr. 637/2008 van de Raad en Verordening (EG) Nr. 73/2009 van de Raad.

- (112) De Commissie erkent dat de door de fosfaatbank uitgegeven fosfaatrechten (ontheffingen) aan boeren worden verleend die in staat zijn om alle mest op eigen land te verspreiden, zodat ze vee kunnen houden en de mest op eigen land kunnen verspreiden, en niet om winst te kunnen maken door het verkopen van de rechten. De Commissie erkent dat het tijdelijk uitgeven van rechten voor vijf jaar de fosfaatbank in staat zal stellen om rechten aan meer boeren uit te geven en grondgebonden boerderijenbedrijven meer te stimuleren. Daarom erkent de Commissie dat deze beperkingen bedoeld zijn om de milieudoelstellingen van het stelsel te behalen en accepteert zij dat deze beperkingen uit de logica en de doelstellingen van het fosfaatrechtenstelsel volgen en niet als ontoelaatbare belemmering kunnen worden beschouwd.
- (113) Jonge grondgebonden boeren hebben grotere kansen om tijdelijke niet-verhandelbare rechten van de fosfaatbank te verkrijgen in vergelijking met grondgebonden boeren die niet als jonge boeren gekwalificeerd worden, zie overweging (36) hierboven.
- (114) De Commissie neemt in overweging dat het bevoordelen jonge boeren onderdeel uitmaakt van een bredere doelstelling van het landbouwbeleid van de EU en dat de door de Nederlandse autoriteiten verstrekte gegevens aantonen dat Nederland een land is waar het probleem met betrekking tot de vergrijzing van de boerenbevolking bijzonder nijpend is in vergelijking met de gemiddelde situatie in de EU. De Commissie accepteert dat de grotere kansen voor jonge grondgebonden boeren bedoeld zijn om een van de doelstellingen van het stelsel te behalen en dat dit uit de logica en de doelstellingen van het stelsel volgt. Vandaar dat dit niet als een ontoelaatbare toegangsbelemmering kan worden beschouwd.
- (115) Op grond van het bovenstaande is de Commissie van mening dat in het licht van de doelstellingen van het stelsel de belemmeringen niet als ontoelaatbaar kunnen worden beschouwd.
- (116) De Commissie concludeert dat de maatregel voorwaarde (d) respecteert.

4.3.3. De criteria van noodzaak en evenredigheid voor regelingen inzake verhandelbare vergunningen zoals opgenomen in lid 236 van de RSME

(a) De keuze van de begunstigden moet zijn gebaseerd op objectieve en transparante criteria en de steun moet in beginsel op dezelfde wijze worden toegekend aan alle concurrenten in dezelfde sector wanneer zij zich in dezelfde feitelijke situatie bevinden

- (117) De Commissie neemt in overweging dat de toekenning van de fosfaatrechten gebaseerd zal zijn op objectieve en transparante criteria.
- (118) De Commissie merkt op dat niet alle melkveehouderijen onder het stelsel zich in eenzelfde feitelijke situatie bevinden, zoals boerderijen met melkkoeien op 2 juli 2015 die investeringen gedaan hebben en melkveehouderijen die na deze datum zijn gestart, en grondgebonden en niet-grondgebonden boerderijen, hetgeen als gerechtvaardigd beschouwd kan worden vanwege het milieudoel. De Commissie neemt in overweging dat de rechten in principe aan alle concurrenten in dezelfde

sector op dezelfde wijze worden toegekend als ze zich in een soortgelijke feitelijke situatie bevinden.

- (119) Op basis van het bovenstaande is de Commissie van mening dat aan deze voorwaarde is voldaan.

(b) De volledige veiling moet leiden tot een aanzienlijke toename van de productiekosten voor elke sector of categorie van individuele begunstigden

- (120) Volgens de Nederlandse autoriteiten zou het veilen van fosfaatproductierechten tot een toekenning kunnen leiden die gebaseerd is op de bereidheid om te betalen. Een dergelijke toekenning zou kunnen leiden tot het vergroten van de efficiëntie in de zuivelproductie door het toekennen van de fosfaatrechten aan de producenten met de laagste kosten. De bereidheid om te betalen mag echter niet beperkt worden door het vermogen om te betalen, hetgeen om diverse redenen, zoals de schaal van de boerderij, onlangs gedane investeringen, de verhouding tussen eigen vermogen en schulden, per boerderij kan verschillen. Veilen leidt waarschijnlijk niet alleen tot een herverdeling van de melkproductie over de melkveehouderijen, maar het kan ook een aansporing zijn voor boeren die oorspronkelijk melk produceerden om de melkveesector te verlaten. De Nederlandse autoriteiten verschaffen argumenten ter ondersteuning van de stelling dat veilen van fosfaatrechten tot een aanzienlijke kostenstijging zou kunnen leiden.
- (121) Volgens de Nederlandse autoriteiten zijn verhandelbare fosfaatproductierechten een essentiële inzet voor de toekomstige zuivelproductie in Nederland. Hierdoor wordt een element van schaarste gecreëerd, aangezien het waarschijnlijk is dat boeren geneigd zijn om meer fosfaatproductierechten te verkrijgen dan met hun huidige productieniveau overeenkomt, maar ook rekening zullen houden met de toekomstige ontwikkelingsstrategie voor hun boerderij. De behoefte aan fosfaatproductierechten als een essentiële inzet en de bekende beperkte beschikbaarheid kunnen leiden tot bezorgdheid bij individuele boeren dat ze het risico zouden kunnen lopen dat ze onvoldoende fosfaatproductierechten zouden kunnen verkrijgen, wat ertoe zou kunnen leiden dat ze een risicopremie zouden willen betalen als onderdeel van hun bereidheid om voor fosfaatproductierechten te betalen.
- (122) De Nederlandse autoriteiten hebben een kwantitatieve beoordeling van de kostenimpact van het veilen van fosfaatrechten verschaft. Uit de analyse blijkt dat het veilen van de fosfaatrechten gepaard zou gaan met een substantiële investering van ongeveer €1 miljoen per gemiddelde melkveehouderij en bijbehorende jaarlijkse kosten ter hoogte van ongeveer 8% van de melkprijs.
- (123) De Commissie erkent de door de Nederlandse autoriteiten aangevoerde reden en heeft de versochte kwantitatieve beoordeling bekeken, waaruit blijkt dat volledig veilen tot een substantiële toename van de productiekosten voor de betreffende individuele begunstigden zou leiden.
- (124) Op basis hiervan is de Commissie van mening dat deze voorwaarde wordt gerespecteerd.

(c) De aanzienlijke toename van de productiekosten kan niet aan klanten worden doorberekend zonder dat dit leidt tot aanzienlijk omzetverlies. Het onderzoek kan worden gevoerd op basis van ramingen van diverse factoren zoals de elasticiteit van productprijzen in de betrokken sector. Om na te gaan of de door de regeling inzake verhandelbare vergunningen veroorzaakte kostenstijging niet aan klanten kan worden doorberekend, kunnen ramingen van het omzetverlies en van de gevolgen daarvan voor de winstgevendheid van de onderneming worden gebruikt

(125) Volgens de Nederlandse autoriteiten zijn twee elementen van belang in het geval van fosfaatrechten:

1) Primaire zuivelproductie wordt gekenmerkt door hoge vaste kosten en investeringen van zeer specifieke aard (zoals bijvoorbeeld de investering in een melkstal). In het bijzonder op de korte termijn hebben melkveehouders weinig andere alternatieven dan het inzetten van hun middelen voor zuivel. Als gevolg hiervan zal hun aanbod prijsinelastisch zijn (het aanbod reageert nauwelijks op veranderingen in de melkprijs).

2) Aan de vraagzijde is de prijsgevoeligheid op korte termijn waarschijnlijk aanzienlijk groter, hetgeen wordt veroorzaakt door diverse factoren, waaronder de volgende.

(126) Volgens de Nederlandse autoriteiten hebben klanten meer alternatieven: ze kunnen zuivelproducten betrekken van een grote en goed geïntegreerde binnenmarkt van de EU. Dit geldt meer voor zuivelproducten dan voor rauwe melk (een volumineus en bederfelijk product), maar omdat Nederland een klein land is, kan het gemakkelijk vanuit buurlanden als België, Duitsland en Denemarken importeren (zoals nu al het geval is). Sommige klanten zijn internationale voedingsmiddelenbedrijven of detailhandelaren die ook in buurlanden opereren. De grotere markt oriëntatie voor wat betreft de zuivelsector, zoals nagestreefd door diverse hervormingen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (inclusief het overschakelen van klassieke prijsondersteuning naar een vangnet en rechtstreekse betalingen die in hoge mate losgekoppeld zijn van de productie, en het afschaffen van de melkquota) heeft voor een verdere integratie van de EU-markt met wereldzuivelmarkten gezorgd. Dit heeft niet alleen bijgedragen aan de verbreding van de inkoopmogelijkheden, maar ook invloed gehad op de prijsbepaling, die hierdoor minder gevoelig werd voor fluctuaties in het lokale aanbod. Dientengevolge is het waarschijnlijk dat de vraag veel gevoeliger is voor de prijs (prijselastisch) dan het aanbod, terwijl boeren in toenemende mate prijsvolgers zijn geworden. De consequentie van deze marktkenmerken is dat de boeren waarschijnlijk de grootste last van de fosfaatkosten zullen dragen, eerder dan dat deze aan volgende stappen in de toeleveringsketen doorberekend worden.

(127) In hun bekendmaking verstrekten de Nederlandse autoriteiten een kwantitatieve beoordeling van de kostenimpact van het veilen van fosfaatrechten, die aantoonde dat meer dan 90% van de last van de fosfaatkosten door Nederlandse melkveehouders gedragen zal worden, en dat slechts een klein deel van de kosten doorberekend zouden kunnen worden aan klanten/consumenten in de volgende stappen van de toeleveringsketen.

(128) De Commissie erkent de door de Nederlandse autoriteiten aangevoerde reden en heeft de verschafte kwantitatieve beoordeling bekeken, waaruit blijkt dat de substantiële toename van de productiekosten niet aan klanten doorberekend kan worden zonder dat dit tot aanzienlijk omzetverlies leidt.

(129) Op basis hiervan is de Commissie van mening dat aan deze voorwaarde is voldaan.

(d) Individuele ondernemingen in de betrokken sector dienen niet de mogelijkheid te hebben om de emissierechten te verlagen, zodat de prijs van de certificaten draaglijk wordt. Niet-samendrukbaar verbruik kan worden aangetoond door de emissieniveaus te verschaffen die zijn afgeleid uit de best presterende techniek in de Europese Economische Ruimte (EER), en die als benchmark te gebruiken. Een onderneming die de best presterende techniek bereikt, kan maximaal voordeel halen uit de toegekende rechten waarvan de waarde overeenstemt met de toename van de productiekosten als gevolg van de regeling inzake vergunningen, onder gebruikmaking van de best presterende techniek, en die niet aan klanten kunnen worden doorberekend. Een onderneming met een slechtere milieuprestatie krijgt minder rechten, in verhouding tot haar milieuprestatie

(130) De Commissie erkent dat, aangezien melkvee noodzakelijkerwijs fosfaat produceert, het niet mogelijk is om emissieniveaus te verminderen teneinde de prijs van certificaten draaglijk te maken.

(131) Op basis hiervan is de Commissie van mening dat aan deze voorwaarde is voldaan.

4.3.4. Vermijden van onnodige negatieve effecten op mededinging en handelsverkeer tussen lidstaten

(132) Om de steun verenigbaar te laten zijn met de interne markt dienen de negatieve effecten van de steunmaatregel, in termen van concurrentievervalsing en beïnvloeding van het handelsverkeer tussen lidstaten, beperkt te worden en dienen de positieve effecten in termen van bijdragen aan de doelstelling van het gemeenschappelijk belang van groter gewicht te zijn.

(133) Het is mogelijk dat de maatregel het handelsverkeer tussen lidstaten beïnvloedt en de concurrentie vervalst omdat de begunstigden boeren zijn die actief zijn in de melksector, waar handelsverkeer tussen lidstaten plaatsvindt.

(134) Bovendien kan de maatregel potentieel ook invloed hebben op mededinging tussen bestaande, concurrerende melkproducenten en kan het handelsverkeer tussen lidstaten nadelig beïnvloed worden.

(135) Tegelijkertijd zorgt de maatregel voor positieve milieueffecten. Verwacht wordt dat de maatregel de fosfaatproductie beperkt zodat deze onder het nationale fosfaatproductieniveau van 2002 daalt, grondgebonden boerderijen stimuleert, de waterkwaliteit verbetert en het grazen zal doen toenemen, zoals beschreven in onderdeel 2.4 hierboven.

- (136) De Commissie erkent dat deze doelstellingen duidelijk vastgesteld zijn en volgens de Nederlandse autoriteiten niet behaald kunnen worden met andere soorten alternatieve maatregelen, en concludeert dat de totale balans in termen van bijdragen aan de doelstellingen van algemeen belang positief is.

4.3.5. Transparantie van de steun

- (137) De Nederlandse autoriteiten hebben bevestigd dat de volledige tekst van de rechtsgrond waaraan het stelsel ten grondslag ligt en de uitvoeringsbepalingen hiervan (of een link hier naartoe) online beschikbaar zullen zijn. De gepubliceerde informatie zal ook het steunmaatregelreferentienummer van de Commissie en de belangrijkste economische sector van de begunstigden (op NACE-groepsniveau) bevatten. De informatie moet gepubliceerd worden nadat de beslissing om de steun mogelijk te maken is genomen, moet ten minste tien jaar bewaard worden en moet zonder beperkingen voor het publiek beschikbaar zijn.

4.3.6. Rapportage en bewaking

- (138) Volgens lid 252 en 253 van de RSME moeten lidstaten jaarlijkse rapporten indienen bij de Commissie en zorg dragen voor het bijhouden van een gedetailleerde administratie met betrekking tot alle met het verlenen van de steun gepaard gaande maatregelen. Deze administratie moet 10 jaar vanaf het moment dat de steun werd verleend bewaard blijven en op verzoek aan de Commissie verschaft worden.
- (139) Rapportage dient onder andere te omvatten: het aantal toegewezen rechten, gegevens over de categorieën boeren aan wie deze worden toegewezen, het aantal verhandelde rechten, het aantal afgeroomde rechten, het aantal door de fosfaatbank verleende niet-verhandelbare rechten en aan welke categorieën deze worden verleend.
- (140) De Nederlandse autoriteiten hebben de verplichting op zich genomen om deze gedetailleerde jaarlijkse rapporten te verschaffen bij de implementatie van de maatregel, in lijn met de RSME, hetgeen het voor de Commissie mogelijk maakt om ook de efficiëntie hiervan te bewaken.

4.3.7. Conclusie met betrekking tot verenigbaarheid

- (141) De Commissie concludeert derhalve dat de bekendgemaakte maatregel verenigbaar is met artikel 107, lid 3, onder c VWEU.

5. CONCLUSIE

- (142) De Commissie heeft dienovereenkomstig besloten om geen bezwaar te maken tegen de steun, op grond van het feit dat deze verenigbaar is met de interne markt overeenkomstig artikel 107, lid 3, onder c van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie.

Indien deze brief vertrouwelijke informatie bevat die niet openbaar gemaakt mag worden aan derden, verzoeken wij u de Commissie binnen vijftien werkdagen na de datum van ontvangst hierover te informeren. Als de Commissie op dat tijdstip geen gemotiveerd verzoek heeft ontvangen, wordt u geacht in te stemmen met openbaarmaking aan derden

en met de publicatie van de volledige tekst van de brief in de oorspronkelijke taal op de website: <http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>.

Uw verzoek dient elektronisch te worden verzonden naar het volgende adres:

Europese Commissie,
Directoraat-Generaal Mededinging
State Aid Greffe B-1049
Brussel
Stateaidgreffe@ec.europa.eu

Hoogachtend,
Namens de Commissie

Margrethe VESTAGER
Lid van de Commissie

[stempel:
GEWAARMERKT AFSCHRIFT
Voor de Secretaris-Generaal,

Jordi AYET PUIGARNAU
Directeur van de Griffie
EUROPESE COMMISSIE]